

[Forsvarsministeren]

Jeg skal for fuldstændighedens skyld bemærke, at det således ikke drejer sig om en aftale mellem de to lande om nu at anvende fælles operative koncepter, men om et samarbejde, der kan føre til udarbejdelsen af koncepter for eventuel senere brug, nemlig for perioden 1995–2015.

Nogle tanker, der minder om de i Airland Battle 2000 indeholdte, men med mere begrænset sigte, studeres i NATOs langtidspanlægningsafdeling på grundlag af et oplæg fra SACEUR, altså den øverstkommanderende for de allierede styrker i Europa. Det drejer sig ligeledes om mulig brug af en ny konventionel teknologi i bekæmpelsen af fjendens anden angrebsbølge, opfølgings- og støttestyrker m.v. bag fronten, inden de kan sættes ind til forstærkning af den første angrebsbølge. Tanken er at kombinere evnen til at bekæmpe den første angrebsbølge med evnen til at forsinke, afbryde og i sidste ende forhindre fremrykningen af de opfølgende forstærkninger. Herved kunne det gøres mere troværdigt, at NATOs konventionelle forsvar vil lykkes, og en forøgelse af afskrækkelsen vil være følgen.

Ingen af de nævnte studier i NATO har været til behandling på det besluttende politiske niveau endnu, og det skal under alle omstændigheder indpasses i det omtalte brede konceptgrundlag, som ministrene har fundet nødvendigt for at bestemme den rette balance mellem det militært ønskelige og det politisk og økonomisk acceptable. Kun herigennem kan man få et overblik over, hvilken anvendelse der i fremtiden bør gøres af de nye teknologier, og få mulighed for at træffe de rette valg i tide. Danmark deltager som medlem af alliancen gennem sin faste repræsentation i NATO i arbejde af denne art i de forskellige relevante komiteer m.v., og hvad specielt angår NATOs behandling af Airland Battle 2000-studien, deltager 1 repræsentant for forsvarskommandoen i møderne i den pågældende arbejdsgruppe 2–3 gange om året.

Jeg skal endnu en gang understrege, at det igangværende arbejde på ingen måde vil ændre det forhold, at NATO aldrig vil være den første til at gribe til våben, og skulle NATO blive angrebet, vil dens formål være begrænset til at genvinde det tabte territorium og standse kampen, ikke at vinde fjendens territorium – også det sidste er værd at bemærke.

Som jeg også allerede har sagt, indebærer NATOs strategi imidlertid ikke, at fjendens territorium er urørligt også efter et angreb mod NATO. Alliancens krigsforebyggende funktion ville jo i så fald være temmelig urealistisk. Warszawapagten kan ikke være uvidende om, at NATO i tilfælde af krig vil søge at neutralisere fremrykkende forstærkninger og militære installationer bag fronten. Problemet i dag er udelukkende, om det konventionelle forsvar faktisk ville være i stand til at gøre dette, og lad mig sige, at opbygningen af et uhyre effektivt luftforsvar i Warszawapagten stadig mere begrænser NATOs kapacitet til en sådan indsats. Det er den slags sikkerhedspolitiske realiteter, der gør det nødvendigt at vurdere både doktriner for udkæmpelsen af en forsvarskamp og den teknisk/materielmæssige udvikling, og det har NATO selv sagt løbende gjort som en helt naturlig opgave.

Det er klart, at før der træffes reelle politiske beslutninger i NATO, må det også meget nøje overvejes, hvilke konsekvenser eventuelle teknologiske forbedringer af det konventionelle forsvar kan tænkes at få for gennemførelse af en effektiv våbenkontrol på grundlag af gensidige aftaler. På tilsvarende måde må man naturligvis også foretage en vurdering af, om visse våbenteknologier kunne give anledning til unødigt provokation. Endelig vil jo også de økonomiske aspekter af gode grunde komme til at spille en væsentlig rolle, ikke mindst for de små lande i alliancen.

Men så længe der ikke foreligger konkrete forslag, er det naturligvis ikke praktisk muligt at gå ind i overvejelser af den nævnte art. Meget afgørende er det imidlertid set med regeringens øjne, at den udvikling, der tegner sig, kan give os håb om mindre afhængighed af nukleare våben i NATOs forsvar. Alene det at kunne give afkald på en tidlig brug af atomvåben må være et væsentligt skridt i den rigtige retning, og derfor bør Danmark efter regeringens opfattelse nøje følge den igangværende udvikling på det teknologiske område og være åbent over for mulighederne for at hæve atomtærsklen.

Forhandling

Pelle Voigt (SF):